

Framtíðarhorfur unglækna

**Bjarni Þór
Eyvindsson**

AD UN DANFÖRNU hafa verið miklar umræður um niðurskurð á Landspítala. Sem stærsti vinnustaður lækna á Íslandi spilar hann stóran þátt í vinnuumhverfi okkar og þeim möguleikum að starfa við lækningar á Íslandi. Auðvitað eru margir aðrir möguleikar, svo sem í heilsugæslu og sem sjálfstætt starfandi sérfræðingar. Hins vegar getur sú stefna sem Landspítali hefur sett sér að stöðva allar nýráðningar og skera niður í kennslu og fræðslu sett framtíð margra unglækna í hættu. Svo ekki sé minnst á fjölskyldur og aðstandendur.

Nú horfir svo við að mikil fjölgun hefur orðið á innrituðum læknanemum á Norðurlöndunum. Sem dæmi hafa Danir fjölgað 1. árs læknanemum úr tæplega 500 í tæplega 1000 á 7-8 árum. Sömu sögu er að segja í Svíþjóð og Noregi. Einnig hafa margir Norðurlandabúar sótt læknisfræðimenntun til Þýskalands og Austur-Evrópu. Því eru menn að horfa upp á að innritaðir læknanemar á Norðurlöndunum eru tvöfalt fleiri en þeir voru fyrir 10 árum. Ákvörðun um þessa fjölgun er pólitísk. Orsökina er sú að illa hefur gengið að fá lækna til starfa í afskekktum héröðum. Pólitíska lausnin er því sú að fjölga læknum það mikið að það neyði menn í störf í útjaðrinum eða standa atvinnulausir ella. Á sama tíma hefur verið sótt að spítölum og fjárveitingar þeirra minnkaðar.

Vandamál sem koma upp í kjölfarið er að spítalar hafa ekki þol til að taka við þessum fjölda útskrifaðra lækna. Einnig skapast vandamál við kennslu lækna nema þar sem ekki eru til staðar sérfræðingar, deildir eða spítalar til að sinna klínískri kennslu. Framtíðin er því sú að bið er á því að menn komist í kandídatsnám og jafnvel sérnám. Í Danmörku er nú þegar útlit fyrir það að 6-8 mánaða bið sé eftir því að komast í kandídatsnám. Þetta vandamál er þegar vel þekkt annars staðar í Evrópu, sérstaklega í Þýskalandi þar sem unglæknar fást til að vinna fyrir lítil sem engin laun bara til að komast að í sérfræðinám. Þessu fylgir að atvinnuleysi lækna er orðið þó nokkurt í Þýskalandi. Með stækkun Evrópusambandsins til austurs

bætist við stór hópur unglækna sem sótt gæti til Norðurlandanna og annarra Evrópuþjóða í leit að sérfræðimenntun. Einnig hefur þrengt verulega að í Bandaríkjunum. Núverandi stjórnvöld hafa fækkað tækifærum erlendra stúdenta og lækna til framhaldsnáms verulega. Atvinnuumöguleikar eru einnig minni.

Í gegnum árin hafa margir íslenskir læknar sótt sérfræðinám sitt til Norðurlandanna. Einnig hefur verið vinsælt að mennta sig í Bandaríkjunum eða annars staðar í Evrópu. Mikið hefur reyndar verið unnið að því að stytta þann tíma sem læknar þurfa að vera erlendis með því að taka upp samninga um sérfræðinám á Íslandi. Þessari þróun ber að fagna og hvetja til frekari vinnu á þessu sviði.

Með því að íslenskir læknar hafi sótt sérfræðimenntun sína erlendis hefur þó ríkið sparað sér gifurlegar fjárhæðir í kennslu og fræðslu unglækna.

Nú er staðan hins vegar sú að framtíð sérfræðimenntunar erlendis stendur valtari fótum en oft áður. Erfiðara er að komast að vestanhafs og tækifæri í Evrópu munu minnka í kjölfar stækkunar Evrópusambandsins. Ef fram heldur sem horfir gæti einnig orðið erfitt að sækja til Norðurlandanna þar sem þau munu eiga í erfiðleikum með að fullmennta sína eigin lækna.

Því tel ég það vera glapræði í þeirri niðurskurðarumræðu sem er í gangi að ætla sér að skera verulega niður kennslu og fræðslu á Landspítala. Það hlýtur að verða krafa að læknar geti ef þeir vilja eða þurfa klár að sérfræðinám sitt hérlendis. Því ætti Landspítali að vera í forsvari fyrir því að kennslugildi innan sjúkrahússins yrðu eflað og að sú þekking sem innan hans er sé sem best nýtt.

Stjórnvöld verða einnig að gera sér grein fyrir því að þau geta ekki endalaust varpað ábyrgð á sérfræðimenntun lækna yfir á aðrar þjóðir. Ef Íslendingar vilja halda uppi þeim gæðum sem búa í heilbrigðiskerfinu í dag verða stjórnvöld að vera í forsvari en ekki í eftirdragi þegar kemur að menntun heilbrigðisstarfsfólks.

Höfundur er formaður Félags ungra lækna og fulltrúi þess í stjórn LÍ.

Í pistlunum **Af sjónarhóli stjórnar** birta stjórnarmenn LÍ sínar eigin skoðanir en ekki félagsins.